
CURRICULUM VITAE MARJO J RAMAKERS

Opleiding

- 2012 Vulvopathologie, Stichting Oncologische Obstetrie en Gynaecologie (OOG)
- 2011 As II Persoonlijkeitsstoornissen, Semigestructureerde interviews en as I en II screeners (*RINO Groep Utrecht*)
- 2010 Supervisie geven aan gedragswetenschappers, GITP PAO Tilburg
- 2000 Inleiding Gedragstherapie (*RINO Groep Utrecht*)
- 1999 Psychodiagnostiek (*RINO Groep Utrecht*)
- 1993 Psychotherapeutische behandeling van verwerkingsstoornissen bij volwassenen en adolescenten (*RINO Groep Amsterdam*)
- 1981 - 1989 Geneeskunde, getuigschrift 13-10-1989 (*Katholieke Universiteit Nijmegen*)
- 1980 - 1981 Colloquium doctum natuurkunde en scheikunde (*Craneveldt College in Nijmegen*)
- 1976 - 1980 Fysiotherapie bewijs van bevoegdheid 28-05-1980 (*Stichting Limburgse Opleiding voor Fysiotherapie in Heerlen*)
- 1970 - 1976 Gymnasium α Scholengemeenschap Serviam (thans Trevianum) te Sittard

Werkervaring

- 2005 - heden Oprichter Centrum voor Seksuele en Relationele Gezondheid (CenSeRe)
- 2014 - heden Arts-seksuoloog Rooseveltkliniek Leiden, directeur: WA ter Harmsel
- 2015 - 2018 Psychosomatisch arts Proctoskliniek Bilthoven, directeur Mw C Deen-Molenaar
- 2013 - 2014 Arts-seksuoloog Vrouw & Klinieken Vleuten, directeur: Mw. A. Omzigt
- 2010 - 2017 Kwaliteitsfunctionaris Seksuele gezondheid GGD Rotterdam Rijnmond
- 2007 - 2013 Arts-seksuoloog GGZ Delfland, locatie Reinier de Graaf Groep in Delft en Voorburg, locatie Sint Franciscus Gasthuis in Rotterdam, locatie Stadhouders in Schiedam
- 2004 - 2007 Universitair docent/stafid Voortplantingsgeneeskunde Afdeling Vrouwenziekten en Verloskunde Erasmus MC in Rotterdam, hoofd: Prof. Dr. Th JM Helmerhorst
- 2003 - 2004 Medewerker ZonMwproject Seksualiteitshulpverlening in de tweedelijns somatische gezondheidszorg Gynaecologie/ Seksuologie UMCG in Groningen, projectleider: Prof. Dr. WCM Weijmar Schultz
- 2002 - 2004 Arts-onderzoeker medisch onderzoeksbureau Dinox in Nijmegen
- 1994 - 1995 Lid begeleidingscommissie project Cystic Fibrosis, relaties en seksualiteit
- 1993 - 2001 Stafid Afdeling Seksuologie en Psychosomatische Gynaecologie van het AMC in Amsterdam. Periode 1995-1996: waarnemend afdelingshoofd.
- 1991 - 1993 Seksuoloog i.o. Afdeling Seksuologie en Psychosomatische Gynaecologie in het AMC in Amsterdam, hoofd: Dr. H. W. van Lunsen
- 1993 - 1994 Polikliniek Seksuologie Afdeling Gynaecologie van het Groot Ziekengasthuis in 's Hertogenbosch, hoofd: Dr. R. de Boer
- 1989 - 1992 AGNIO Gynaecologie en Obstetrie in Groot Zieken Gasthuis (thans Jeroen Bosch Ziekenhuis) in 's Hertogenbosch, hoofd: Dr. R. de Boer
- 1980 - 1986 Fysiotherapeut Praktijk voor fysiotherapie Lavreijzen-Stol in Arnhem

Registratie

- 2013 - heden Seksuoloog NVVS (SH)
- 2012 - heden Seksuoloog NVVS (VPO)
- 2011 - heden Supervisor NVVS
- 2011 - heden Centrale Registratie Kleinschalig Beroepsonderwijs (CRKBO)
- 2005 - heden Fellow European Comitee of Sexual Medicine (FECSM)
- 1994 - heden Supervisor NHG/coach voor medici
- 1998 - heden BIG register: arts ([19023404901](https://www.big-register.nl/arts/19023404901))

Intervisie

2014 - 2015	Werkgroep Onverklaarde Lichamelijke Klachten (WOLK) Amsterdam
2013 - 2017	Lid intervisiegroep VVR medische psychologie Rotterdam
2009 - heden	Lid intervisiegroep psychologie Voorschoten
2002 - heden	Lid intervisiegroep seksuologie Rijnmond Rotterdam
1997 - 2001	Lid (en coördinator) intervisiegroep Seksuologen AMC
1993 - 1995	Lid intervisiegroep seksuologie 's Hertogenbosch
1992 - 1994	Lid intervisiegroep seksuologie Nijmegen

Lidmaatschappen

2017 - heden	Lid Medische Advies Raad Patiëntenvereniging Stichting Lichen Sclerosus
2012 - 2017	Lid Plenaire Visitatie Commissie (PVC) RIVM Sense en Soa
2012 - 2017	Landelijk Overleg Kwaliteitsfunctionarissen Seksuele Gezondheid (LOKSG)
2011 - heden	Lid Medische Adviesraad Patiëntenvereniging Lichen Planus Vereniging Nederland
2011 - 2012	Lid Werkgroep Richtlijn Lichen Sclerosus en Lichen Planus
2010 - 2011	Lid Werkgroep Integratie Kwaliteitsprofiel soa/Sense
2010 - 2011	Lid en extern voorzitter kwaliteitswerkgroep Sense
2009 - heden	buitengewoon lid Nederlandse Vereniging Obstetrie en Gynaecologie (NVOG),
2007 - 2011	Lid Programmacommissie Seksualiteit ZonMw Den Haag
2007 - 2009	College Toezicht NVVS-leerstoel Seksuologie UMC Maastricht
2006 - heden	Lid Samenwerkende Voorschotense Psychologen (SVP)
2005 - 2009	Lid Landelijke Advies Commissie Sense zuid Zuid-Holland
2003 - heden	International Society for the Study of Women and Sexual Health (ISSWSH)
1997 - heden	Vereniging Nederlandse Vrouwelijke Artsen (VNVA)
1995 - 2001	Pelvic Floor Netherlands (PFN)
1995 - 2001	Landelijk Overleg Poliklinieken Seksuologie (LOPS)
1991 - heden	Nederlands Wetenschappelijke Vereniging voor Seksuologie (NVVS), 20266
1990 - heden	Werkgroep Psychosomatische Obstetrie en Gynaecologie (WPOG)

Onderwijs

2017	Nascholing Bekkenbodembodem en seks, SOMT University of Physiotherapy, Amersfoort.
2016 - heden	Vulvopathologie voor gynaecologen en dermatologen, Stichting OOG Breukelen
2015	Vulvopathologie. Capita selecta seksuele gezondheid: een update uit de praktijk, Werkgroep Artsen Sense en Soa (WASS), Utrecht
2014 - heden	Hoofdopleider Post-BIG Opleiding Seksuologie RINO Groep Utrecht
2015	Tweedaagse workshop Seksuele gezondheid, Verpleegkundigen Sense Noord Nederland, Groningen
2014	Docent module Seksualiteit, Omgaan met jong dementerenden, Argos Academy, Schiedam
2014 en 2016	Cursus Vulvopathologie voor seksuologen Rooseveltkliniek, Leiden
2013 - 2014	Docent Medische Kennis HBO Opleiding SPH, Haagse Hogeschool, Den Haag
2013 - 2017	Docent Seksuologie Post Master Opleiding Gz-psycholoog, RINO Groep Utrecht
2013 - 2016	Docent cursus Supervisor NVVS, RINO Groep Utrecht
2013 - 2015	Hoofdopleider post HBO Consultant Seksuele Gezondheid RINO Groep Utrecht
2012 - 2016	Docent Ouderen en seksualiteit Post HBO Psygeron Schiedam
2012	Workshop Extreme Medicine Seksualiteit HAIIO LUMC Leiden
2011	Nascholing Erasmus MC verpleegkundigen oncologie en seksualiteit
2011	Workshop IKR Kanker in het systeem
2009 - 2017	Docent Cure and Care blok soma Opleiding Gz-psychologen Zwolle
2009	Docent Leerhuis SFG Rotterdam blok oncologie basiscursus verpleegkundigen
2006 - 2009	Docent NSPOH Amsterdam, training seksuologie artsen en verpleegkundigen
2009	Nascholing aan huisartsen en medisch specialisten via ELO en GGZ Delfland Delft
2008	Docent RNG cursus Seksualiteit bij ziekte en handicap Utrecht voor seksuologen
2007 en 2011	Nascholing aan huisartsen en praktijkondersteuners HA via Stichting Koel
2005	Docent Training Seksuologie (para)medisch team Sense zZH Rotterdam
2005	Docent Cursus Seksuologie voor diabetesverpleegkundigen Alphen ad Rijn

2004 - 2007	Universitair docent subafdeling Voortplantingsgeneeskunde Afdeling Vrouwenziekten en Verloskunde Erasmus MC in Rotterdam onderwijs aan geneeskunde studenten
2004 - 2007	Docent Erasmus MC Opleiding Bekkenfysiotherapie Rotterdam
2004 - 2008	Docent Verpleegkundige Vervolgopleiding Urologie Utrecht
2003 - 2006	Docent landelijke cursus Urogynaecologie voor AIOS Urologie en Gynaecologie
2003 - 2008	Docent Erasmus MC verpleegkundige vervolgopleiding ObGyn Rotterdam
2002 - 2007	Docent Opleiding bekkenfysiotherapeuten Amsterdam
2000 - 2001	(Gast)colleges 3e jaar studenten geneeskunde UVA
1997 - 2000	Docent RINO Amsterdam Opleiding Seksuologen
1997	Docent Module Seksualiteit en Kanker voor verpleegkundigen AVL
1995 - 1997	Docent Hogeschool Breda module bekkenbodembodem voor fysiotherapeuten
1995	Docent NVVS cursus Seksuologie Utrecht
1995	Docent RINO Amsterdam BO7 psychotherapeuten
1995 - 2000	Docent kleinschalig seksuologie onderwijs medisch studenten UVA
1993 - 1997	ALCO onderwijs seksuologie studenten geneeskunde UVA
1993 - 1996	Seksuologie onderwijs HBO - V Eindhoven
1993 - 1995	Diverse workshops over Cystic Fibrosis
1994	PAOG cursus voor gynaecologen en dermatologen: Focale vulvitis
1992	Seksuologisch onderwijs voor huisartsen. Bossche huisartsendagen
1991	Nascholing aan huisartsen. Seksueel misbruik in het huwelijk

Bestuurlijke ervaring

2011 - heden	Bestuurslid Nederlands Werkgroep Chronische Bekkenpijn/PFN
2008 - heden	Bestuurslid Nederlandse Vereniging Voor Vulvopathologie
2011 - 2013	Lid Local Organizing Committee World Congress Abdominal and Pelvic Pain
2003 - 2013	Secretaris Curatorium SPOG-leerstoel LUMC Leiden
2001 - 2013	Secretaris SPOG (Sticht Psychosom Obstetrie en Gynaecologie)
2005 - 2007	Voorzitter NVVS (Nederlandse Vereniging voor Seksuologie)
2004 - 2005	Lid Tuchtcommissie NVVS
2000 - 2005	Bestuurslid Werkgroep Sectie Onderzoek van de NVVS
2000 - 2002	Bestuurslid Stichting PFN (Pelvic Floor Netherlands)
2000 - 2002	Bestuurslid Werkgroep Sectie Onderzoek van de NVVS
1995 - 2004	Bestuurslid WPOG (Werkgroep Psychosom. Obstetrie en Gynaecologie)

Voordrachten en workshops op uitnodiging

Ramakers MJ. De bekkenbodembodem in psychosomatisch en seksuologisch perspectief. Symposium Rutgers Stichting, Utrecht 1995.

Ramakers MJ. Vulvodynie: een pijnlijk probleem voor patiënt en hulpverlener. Congres NVVS, Maastricht 1998.

Ramakers MJ, Mulder A, Lunsen van HW. Role of pelvic floor dysfunction and sexual dysfunction in the vulvar vestibulitis syndrome. ISPOG Congres, Washington DC, 1998.

Ramakers MJ, Lunsen van HW, Burger MPM. Vulvaire pijnsyndromen in een breder perspectief. Relatie met sympathische reflexdystrofie/ behandeling met amitriptyline.

Symposium Werkgroep Cervix Uteri van de NVOG, Delft 1999.

Ramakers MJ, Lunsen van HW. De rol van de seksuoloog in het bekkenbodembodemteam. Symposium PFN, Leusden 1999.

Ramakers MJ, Lunsen van HW. Vulvodinia. The point of view of the sexologist. Postgraduate Course van de European Congress for the Study on Vulval Diseases (ECSVD), Jena 2000.

Ramakers MJ, Lunsen van HW. The role of psychology and sexology. The relationship between the pelvic floor and the mind. Congres van de International Pelvic Floor Society (IPFS), Oxford 2000.

Ramakers MJ, Lunsen van HW. Een geïntegreerde seksuologische visie op pijnproblemen in het vulvaire gebied. Gynaecongres van de NVOG, Leusden 2001.

- Ramakers MJ. Seksualiteit. Congres Tot op de bodem Erasmus MC Rotterdam, 2005.
- Ramakers MJ. Somatisch onverklaarde klachten, wiens probleem is dat eigenlijk? Congres NVFB en NVVS: Kruisbestuiving, verdiepingsdag voor bekkenfysiotherapeuten en seksuologen. 2005.
- Dagvoorzitter Congres man/vrouw en seksualiteit ter gelegenheid van de inauguratie van prof dr Weijmar Schultz, gynaecoloog, Groningen, 2005.
- Ramakers MJ. Seksualiteit. Startdag urologie Erasmus MC Rotterdam, 2006.
- Ramakers MJ. Voorzitter forumdiscussie Oncosexology: a new discipline? First Rotterdam symposium on cancer and sexuality. Rotterdam, 2006
- Ramakers MJ. Seksuologie NVVS. Summercourse VAGZ (Vereniging van Adviserend Geneeskundigen Zorgverzekeraars), Leiden 2006.
- Ramakers MJ. Sex in the City. Congres Gemeente en GGD, Rotterdam, 2007.
- Ramakers MJ. Kip of ei. Hoe (niet) zwanger worden en seksuele problemen elkaar kunnen beïnvloeden. Congres SeXY zorg Erasmus MC ,Rotterdam, 2007.
- Ramakers MJ, Laven JSE. Workshop Zwart wit. Congres SeXY zorg Erasmus MC Rotterdam, 2007.
- Ramakers MJ. Vulvodynie. Werkgroep NVVS Medische Seksuologie, Utrecht, 2008.
- Ramakers MJ. Seksuologische behandeling van Lichen sclerosus voor LS patiëntenvereniging op LS contactinformatiedag, Houten 2010.
- Ramakers MJ. Chronische buikpijn, de seksuologische benadering. Doelen congres Gynaecologen, Rotterdam, 2011.
- Ramakers MJ. Workshop Seksualiteit en kanker vanuit partnerperspectief. Kanker in het systeem IKNL, Rotterdam, 2011.
- Ramakers MJ. Seksuologische behandeling van Lichen planus. Patiëntenvereniging LP contactinformatiedag, Houten 2011.
- Ramakers MJ. Overgang bij vrouwen. Lustrum congres fysiotherapeuten NVFB Het bekken in de overgang, Rotterdam, 2011.
- Deelnemer rondetafel gesprek o.l.v. Charles Groenhuijsen. Workshop Seksuele gezondheidszorg & zorgen voor gezonde geïntegreerde zorg, Nationaal congres Soa*Hiv*Seks, Soa Aids Nederland, Amsterdam, 2011.
- Ramakers MJ. Seksuologische begeleiding van Lichen sclerosus voor LS patiëntenvereniging op LS contactinformatiedag, Houten, 2012.
- Ramakers MJ. Vulvaire pijnsyndromen. Diagnostiek, behandelen en verwijzen. AIOS Gynaecologie, cluster Rotterdam.
- Ramakers MJ. Vulvaire problematiek, wanneer (niet) naar de seksuoloog? Najaarscongres NVvVP Utrecht, 2013.
- Ramakers MJ. Seks in het verpleeghuis. Workshop voor artsen ouderengeneeskunde, Koudum, 2014.
- Ramakers MJ. Van de lust en de knickers. Bij de uitreiking van de Hector Treub prijs, Leiden, 2014.
- Ramakers MJ. Seksualiteit na seksueel misbruik. Deskundigheidbevordering in de aanpak seksueel geweld, GGD Rotterdam Rijnmond, 2015.
- Ramakers MJ. Seksualiteit en intimiteit. Themadag voor hulpverleners van jonge mensen met dementie, Groningen, 2015.

Ramakers MJ. Psoriasis en seksualiteit. Patiënten informatiedag Psoriasis Vereniging Nederland (PVN) en Psoriasis Federatie Nederland (PFN), Diemen, 2015.

Ramakers MJ. Als d'r in niet kan, wat dan?!. Bij het afscheid van Debora Duijvis, Academisch Medisch Centrum Amsterdam, 2015.

Ramakers MJ. Dyspareunie. Huisartsencarrousel, Reinier de Graaf Groep Delft, 2016

Ramakers MJ. Pijn tussen de benen. Een breed draagvlak voor de bekkenbodem, Lustrum F-act Pelvic Pain Clinic, Enkhuizen, 2016.

Ramakers MJ. Hoe blijf je seksueel gezond met Lichen Planus?! Patiënten informatiedag Lichen Planus Vereniging Nederland (LPVN), Houten, 2016.

Ramakers MJ. Seksueel gezond met Lichen Sclerosus. Patiënten informatiedag Stichting LS (SLS), Houten, 2017.

Ramakers MJ. Vulvodynie: Somatiek uitsluiten, hoe?, Seksuologisch behandelen, hoe? Vlaamse Vereniging voor Seksuologie (VVS), Leuven, 2018.

Publicaties

[Richtlijn Vulvodynie](#) (revisie). Utrecht: Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG), 2018.

Ramakers MJ en Jacobs G. Vulvodynie. In: van der Meijden WI en ter Harmsel WA (red.), [Vulvopathologie](#). Stichting Onderwijs Oncologische Gynaecologie (OOG), 2018.

Ramakers M. Seksualiteit bij Lichen Sclerosus. [Huidhuis](#).

Jacobs G, Ramakers M. Duurzame relaties. Leiden: Hilarius Publicaties, 2017.

Ramakers MJ en Jacobs G. Vulvodynie. In: van der Meijden WI en ter Harmsel WA (red.), [Vulvopathologie](#). Assen: Koninklijke Van Gorcum, 2e druk.

Ramakers MJ. Huidziekten en seksualiteit

Ramakers MJ. Psychological and sexological aspects. In: Kirtschig G and Cooper S (red.) [Gynecologic Dermatology](#). London: JP Medical Publishers, 2016.

Ramakers MJ. Lustpil voor vrouwen. In: Bindels PJE e.a. (red.) [Ontwikkelingen in de Geneeskunde 2015](#). Rotterdam: Erasmus MC Het Congresbureau, 2015.

Leusink P en Ramakers M (red.). [Handboek seksuele gezondheid. Probleemgeoriënteerd denken en handelen](#). Assen: Koninklijke Van Gorcum, 2014.

Ramakers MJ en Messelink B. Chronische abdominale en pelviene pijn: indeling en classificatie. [Tijdschrift voor Seksuologie](#), 2013: 34-40.

[Richtlijn anogenitale lichen planus](#). Utrecht: Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie (NVDV), 2012.

[Richtlijn anogenitale lichen sclerosus](#). Utrecht: Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie (NVDV), 2012.

[Kwaliteitsprofiel Hulpverlening Seksuele Gezondheid](#). In het kader van de regeling aanvullende seksuele gezondheidszorg. Werkgroep Integratie Kwaliteitsprofiel soa/Sense. Bilthoven: RIVM, 2011.

Jacobs G, Ramakers M. [Seks uit de praktijk](#). Leiden: Hilarius Publicaties, 2011.

Ramakers M en Kuile M ter. Oppervlakkige dyspareunie bij vrouwen. In: J v Lankveld, M ter Kuile, P Leusink (red.). [Seksuele disfuncties, diagnostiek en behandeling](#), Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2010.

- Ramakers MJ. Chronische buikpijn, de seksuologische benadering. In: E. Slager (red.). Reproductieve geneeskunde, Gynaecologie en Obstetrie anno 2011, 2011: 449-455.
- Niet JE de, Koning CM de, Pastoor H, Duivenvoorden HJ, Valkenburg O, Ramakers MJ, Passchier J, Klerk de C, Laven JSE. Sexarche and psychological well-being in women with polycystic ovary syndrome (PCOS) and the association with PCOS characteristics. *Human Reproduction* 2010;25(6):1497-503. doi: 10.1093/humrep/deq068. Epub 2010 Mar 31.
- Ramakers MJ, Jacobs EA. Bevordering van seksuele gezondheid. In: Seksualiteit bij ziekte en lichamelijke beperking. Gianotten W.I., van Son, N., Meihuizen-de Regt G. (red.). Assen: Koninklijke Van Gorcum, 2008.
- Ramakers MJ et al. Seksualiteit en gynaecologie. In: Dries I e.a. (red.). Obstetrie en gynaecologie verpleegkunde: Gynaecologie, Maarssen: Elsevier Gezondheidszorg, 2008.
- Ramakers MJ. Seks en gezondheid. In: Het Medisch Handboek. Utrecht/Antwerpen: Kosmos-Z&K Uitgevers, 2006.
- Ramakers MJ, Van Driel EMF, Weijmar-Schultz WCM, Tanis-Nauta M, Wilbers D, Vroege JA. Zorgprogramma Polikliniek Seksuologie Nieuwe Stijl. Groningen. Utrecht: UMCG/RNG, 2005.
- Raadgers M, Ramakers MJ, van Lunsen RHW. Treatment of female sexual dysfunctions. In: The pelvic floor, Carriere B. (red.) Stuttgart: Thieme Verlag, 2005.
- Ramakers MJ, van Lunsen RHW. Psychosocial influences. In: The pelvic floor, Carriere B. (red.). Stuttgart: Thieme Verlag, 2005.
- Heger-Mahn D, Breitschaft A, Ramakers M. Challenges in the development of hormonal preparations for women of reproductive age. *EPC*, 2003:42-46.
- Raadgers M, Ramakers MJ, van Lunsen RHW. Behandlung von sexuellen und beckenboden-Dysfunktionen. In: Beckenboden, Carriere B (red.) Stuttgart: Georg Thieme Verlag, 2003.
- Ramakers MJ, van Lunsen RHW. Psychosoziale Einflüsse. In: Beckenboden, Carriere B. (red.). Stuttgart: Georg Thieme Verlag, 2003.
- Ramakers MJ. Dyspareunie in de huisartsenpraktijk. *Bijblijven* 2002/05.
- Lunsen van HW, Ramakers MJ. The hyperactive pelvic floor syndrome (HPFS): Psychosomatic and psychosexual aspects of hyperactive pelvic floor disorders with co-morbidity of uro-gynaecological, gastro-intestinal and sexual symptomatology. *Acta Endosc* 2002;32/3:275-85.
- Ramakers MJ, van Lunsen HW. Een geïntegreerde seksuologische visie op pijnproblemen in het vulvaire gebied. *Ned Tijdsch Obstet Gynaec* 2001;vol 114:290-1.
- Ramakers MJ, Lunsen van HW. Vulvodynie en vulvaire vestibulitis. *Tijdschr Verlosk* 2000;25/10:661-6.
- Ramakers MJ, Beurden van M, Weyenberg PTM, Weymar Schultz W. Klinische richtlijn vulvodynie. In: Richtlijnen en standpunten van de NVOG 2000; richtlijn no. 31
- Jong de J, Ramakers MJ, Lunsen van R. van. Het vulvaire vestibulitis syndroom, een review. De dynamiek van een pijnlijk syndroom. *Tijdschrift voor Seksuologie* 1998;22:52-61
- Ramakers MJ, Lunsen van HW. Vulvaire vestibulitis (focale vulvitis): oorzaken, diagnostiek en behandeling. *Bijblijven* 1997;jaargang 13, 6:20-27.